

Anders Paulrud, Fjärilen i min hjärna. Albert Bonniers förlag.

Två veckor efter författaren Anders Paulruds död kommer hans sista roman. Med en röst som redan gått oss förlorad talar han enkelt och sakligt om sin sjukdom, sin resa mot döden och den värld som ska fortsätta leva utan honom. Han skriver inte den stora uppgörelsen med livet utan mer som journalistens lugna iakttagelser.

Någon har i sorgen efter Anders lite för hastigt sagt att detta är hans bästa bok. Det är den inte. Den egna förestående döden hindrar honom från att fylla rummet med sitt varma berättande vemod. Fjärilen i min hjärna är mer stram och återhållen. Man anar en författare som sörjer att inte få fortsätta skriva. ”Världen är utan slut, den kommer att pågå som om ingenting hade hänt, Jag vet, men allt borde upphöra med mig”. Det är en bra bok. Men bättre hade det varit om Anders fått fortsätta berätta på sitt sällsamma sätt.

Fjärilen i min hjärna, Anders har sett den på röntgenplåten, blir också en metafor för Solveig. Hon är kvinnan han en gång separerade ifrån, men som genom ett sällsamt löfte lovat vara med honom i döden. Solveig är viktigare än allt annat, större än framgångar och hyllade texter. Inför det offentliga avskedets alla tänkbara storslagna teman väljer Anders klokt; den nära varma och sensuella relationen. Om jag absurd nog jämför denna roman med dödslitteraturens klassiker; Peter Noll Den utmätta tiden, så är Anders Paulruds berättelse så mycket större i sin enkelhet och närhet. Han skriver naket och lågmält hur det är att dö. Att gradvis släppa taget om ting, minnen och relationer man hållit kärt.

Jag tänker på det gångna årets bokflod av sorgeböcker där någon berättar hur det är att förlora en närstående. Det var svårt att ta dem till sig. Kanske för att jag någonstans hörde, anade, tonen av lättnad: Det är jag som lever vidare som berättar!

Med Anders Paulruds roman är det annorlunda. Det är med denna berättelse han dör och lämnar oss. Korta glimtar från ungdomen, spridda citat av författarkollegor, starka tankar om livet och glädje över den nära relationen, så tar han avsked. Ett ögonblicks verk.

Som så många med svåra sjukdomar berättar Anders om vänner som drar sig undan och undviker att höra av sig. Undvik inte denna bok! Dra dig inte undan en författares avskedsord! Läs den, som ett möte och ett avsked. En dag ska det vara dina tankar.

Jakob Carlander

Ingress: Trettondag jul avled journalisten och författaren Anders Paulrud. Nu kommer hans avskedsord som en självbiografisk roman.

Bildtext: Ett ögonblicks verk, blev den roman som Anders Paulrud gjorde sitt stora genombrott med. Titeln återspeglar också hans sista berättelse i livet.